

SMART-СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Калін І.І., д-р екон. наук., проф.
Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ, Україна
Шуляр Н.М., канд. екон. наук, ст. викл.
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Ситуація, що склалася в аграрному секторі, зумовлює ряд викликів, основними з яких є необхідність прискорення розвитку аграрного сектору, ґрунтуючись на цифрових технологіях. З цією метою потрібно розробити підхід до формування стратегії та SMART-сценарій розвитку аграрного сектору в умовах цифровізації.

SMART-сценарій розвитку аграрного сектору, за яким передбачено впровадження стратегії розвитку аграрного сектору, спрямованої на активізацію цифровізації, що матиме наслідок – прискорення розвитку за складовими порівняно з їх очікуваним значенням [1].

У рамках SMART-сценарію розвитку аграрного сектору розроблено наступні напрями та заходи, що сфокусовані на певній складовій розвитку аграрного сектору:

- щодо економічної складової розвитку аграрного сектору:

1. У сфері виробництва та збуту аграрної продукції. Цей напрям передбачає наступні заходи: організаційне і технологічне переоснащення матеріально-технічної бази аграрного виробництва, впровадження супутникові технології моніторингу врожайності, формування цифрової логістичної підтримки реалізації продукції, високотехнологічної механізації та автоматизації виробництва.

2. У сфері функціонування внутрішнього ринку аграрної продукції. Цей напрям передбачає заходи усунення цифрових розривів між суб'єктами аграрного сектору за рахунок створення цифрової інфраструктури, що забезпечить здійснення моніторингу і прогнозування потреби внутрішнього ринку в аграрній продукції.

3. У сфері фінансування аграрного сектору. Цей напрям включає розробку програм повного або співфінансування впровадження цифрових технологій державою або залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій.

- щодо екологічної складової розвитку аграрного сектору:

1. У сфері зменшення навантаження на довкілля. Передбачаються заходи по приведенню технологічних процесів у відповідність до міжнародних ветеринарних і фітосанітарних стандартів на основі точного дослідження ґрунту та внесення добрив,

що зменшить викиди забруднюючих речовин.

2. У сфері ресурсозбереження. Встановлена потреба у широкому застосуванні ресурсоощадних технологій і біотехнологій, меліорації землі, економії водних ресурсів тощо.

- щодо соціальної складової розвитку аграрного сектору:

1. У сфері освіти. Передбачено заходи по створенню електронної системи додаткової освіти аграріїв, що дозволить здійснювати підготовку кадрів з формуванням базових компетенцій для ефективного використання цифрових технологій в аграрному секторі [2].

2. У сфері позитивного сприйняття цифровізації. Необхідним заходом є забезпечення рівного доступу до мережі інтернет та мобільного зв'язку населення у сільській місцевості що дозволить створити атмосферу адекватного сприйняття «цифровізації» працівниками аграрного сектору.

За умови відмови від реалізації стратегії розвитку аграрного сектору розвиток аграрного сектору відбуватиметься за іншим сценарієм, що передбачає інерційну пролонгацію існуючих тенденцій сприйняття «цифровізації» як напрямку розвитку аграрного сектору, впливу держави, яка якщо і буде здійснювати стандартні та формальні кроки, то для відчутного зростання їх буде недостатньо. Цей сценарій буде реалізовано у випадку незначного впливу цифровізації на розвиток аграрного сектору, а показники цифровізації за складовими розвитку знаходитимуться на середньому рівні. Таким чином, реалізація SMART-сценарію розвитку аграрного сектору дасть змогу забезпечити зростання показника цифровізації за кожною складовою розвитку та прискорити розвиток аграрного сектору в цілому.

Список використаних джерел

1. Bielialov, T., Kalina, I., Goi, V., Kravchenko, O., & Shyshpanova, N. (2023). Global Experience of Digitalization of Economic Processes in the Context of Transformation. *International Journal of Professional Business Review*, 8(6), e02041. <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i6.2041>

2. Каліна І.І., Палій С.А., Шуляр Н.М. Визначення основних пріоритетів реалізації стратегії цифровізації підприємств в умовах воєнного стану. *МАУП. Економічні науки*. 2022. Вип. 3(66). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2022. С. 63-69. <https://doi.org/10.32782/2523-4536/66-9>